

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Voorwoord

Inleiding

- 0.1 Het onderzoek naar de 17e- en 18e-eeuwse houtblaasinstrumentenbouw
- 0.2 Geografische begrenzing van het onderzoek; de term houtblaasinstrumenten
- 0.3 Begrenzing van het onderzoek naar tijd; de termen barok en vroeg-barok
- 0.4 Van werkwijze tot probleemstelling
- 0.5 Beperkingen van het onderzoek; overige publicaties van mijn hand
 - a- *beperkingen bij het opmeten van de instrumenten*
 - b- *beperkingen bij het bespelen en bij het beschrijven van het klankkarakter van de instrumenten*
 - c- *beperkingen bij het onderzoek naar de proporties van de instrumenten*
- 0.6 Over de herkomst en vervaardiging van de afbeeldingen
- 0.7 De redactie van de hoofdstukken en bijlagen
 - a- *de opmaak van de tekst*
 - b- *de indeling van de hoofdstukken*
 - c- *aanwijzingen voor een snelle oriëntering*
 - d- *informatie over de afbeeldingen*
 - e- *de lijsten en bijlagen*

Hoofdstuk 1 Bronnen en methodiek

- 1.1 De aard van de bronnen en de onderzoeksgegevens
 - 1.1.1 *De herkomst, verwerking en notatie van de onderzoeksgegevens*
 - 1.1.2 *Officiële en niet-officiële tekeningen en meetgegevens*
 - 1.1.3 *De publicaties van het Gemeentemuseum in Den Haag en van andere collecties*
 - 1.1.4 *Monografieën en artikelen over Nederlandse houtblaasinstrumenten*
 - 1.1.5 *Over nieuw gemaakte kopieën van de onderzochte instrumenten*
- 1.2 Het onderzoek naar de biografische gegevens van de bouwers
 - 1.2.1 *Toelichting bij de begrenzing van het onderzoek naar ruimte en tijd*
 - 1.2.2 *Biografisch onderzoek: bronnen en geschiedenis*
 - 1.2.3 *De redactie van de biografische gegevens*
- 1.3 Over de historische naamgeving en het iconografisch onderzoek
- 1.4 Weergave van noten en toonhoogtes; de moderne naamgeving van de instrumenten
 - 1.4.1 *Noten en toonhoogtes*
 - 1.4.2 *Moderne naamgeving van de houtblaasinstrumenten*
 - 1.4.3 *De naamgeving van de delen en onderdelen van de instrumenten*
 - 1.4.4 *Naamgeving en classificatie van de mondgaten, toongaten en kleppen*
 - 1.4.5 *De tekeningen met de naamgeving van de instrumenten*
- 1.5 De instrumentenlijsten; de herkomst en meldingen van de instrumenten
 - 1.5.1 *Opsporing, identificatie en nummering van de instrumenten*
 - 1.5.2 *Publieke en particuliere collecties*
 - 1.5.3 *Historische collecties en tentoonstellingen*
 - 1.5.4 *Recente en historische meldingen van instrumenten - verdwenen instrumenten*
- 1.6 De identificatie en toewijzing van de instrumenten
 - 1.6.1 *Het belang van het onderzoek aan stempels en inscripties*
 - 1.6.2 *Stempels, inscripties en versieringen*
- 1.7 Materialen en materiaalgebruik
 - 1.7.1 *Inleiding*
 - 1.7.2 *De houtsoorten*
 - 1.7.3 *Ivoor en been*
 - 1.7.4 *Overige organische materialen*

- 1.7.5 *Metalen onderdelen*
- 1.7.6 *Houtverwerking en houtkwaliteit*
- 1.7.7 *Kleuring en oppervlaktebehandeling van het hout*
- 1.8 De conserveringstoestand en bespeelbaarheid van de instrumenten
 - 1.8.1 *Inleiding*
 - 1.8.2 *Beschadigingen en reparaties*
 - 1.8.3 *Bespeelbaarheid van de instrumenten*
- 1.9 Het draaiwerk: een aanzet tot een karakterisering en beoordeling
- 1.10 Over de nauwkeurigheid en vergelijkbaarheid van de meetgegevens
 - 1.10.1 *Vergelijkbaarheid en nauwkeurigheid van de metingen*
 - 1.10.2 *Het uitdrogen en krimpen van houtblaasinstrumenten*
 - 1.10.3 *Over de gehanteerde meettechnieken*
 - 1.10.4 *De afwerking van de boring en de invloed daarvan op de metingen*
- 1.11 Het beschrijven van boringsprofielen
 - 1.11.1 *Cilindrische en conische boringen*
 - 1.11.2 *Het vergelijken van conische boringsprofielen*
- 1.12 Het opmeten van mondgaten, vingergaten, klep- en resonansgaten
 - 1.12.1 *Over gatposities en gatgroottes*
 - 1.12.2 *Toongatondersnijdingen*
 - 1.12.3 *Het opmeten en beoordelen van mondgaten van traverso's*
- 1.13 De opmetingen aan de kernspleten van blokfluiten
 - 1.13.1 *De techniek van het opmeten*
 - 1.13.2 *De step*
 - 1.13.3 *De verwerking van de gegevens van de blokken en kernspleten*
- 1.14 De speeltechnische eigenschappen van de instrumenten
 - 1.14.1 *Problemen bij het vergelijken van de resultaten van bespelingen*
 - 1.14.2 *Over het meten van de toonhoogtes*
 - 1.14.3 *Het meten van de speeltechnische eigenschappen (anders dan de toonhoogte)*
 - 1.14.4 *Het klankkarakter van de instrumenten*
- 1.15 Het onderzoek naar de proportionele vormgeving van de houtblaasinstrumenten
- 1.16 Classificatie van houtblaasinstrumenten: de methode-Heyde en de methode-Lerch

Hoofdstuk 2 De biografische gegevens van de bouwers

- 2.1 Inleiding
 - a- de namen van de bouwers*
 - b- bouwers zonder bewaard gebleven instrumenten*
 - c- de koppeling van stempelafdrukken met archiefgegevens*
 - d- indeling van het hoofdstuk; bronvermelding*
- 2.2 Abraham van Aardenberg
- 2.3 Jan (Barend) Beuker
- 2.4 Willem Beukers sr. en jr.
- 2.5 Thomas Boekhout
- 2.6 Philip Borkens
- 2.7 Wybrand van Buren
- 2.8 I. Deppe
- 2.9 Van Driel
- 2.10 F. Eerens
- 2.11 D. van Gulik
- 2.12 Richard Haka
- 2.13 Klaas van Hallum
- 2.14 De familie van Heerde
- 2.15 Bernard Hemsing
- 2.16 Andries Hillebrandsz
- 2.17 Jan en Fredrik de Jager
- 2.18 Reindert Jansen
- 2.19 Johannes van de Knikker
- 2.20 Caspar Leijdeman

- 2.21 Gerrit Ligthart
- 2.22 Johannes van Lints
- 2.23 Johannes Nieuwenhoven
- 2.24 Michiel Parent
- 2.25 De familie Richters
- 2.26 Coenraad Rijkel
- 2.27 H. Rijkstijn
- 2.28 I. Roosen
- 2.29 Jan Steenbergen
- 2.30 Engelbert Terton
- 2.31 Weijdemuller
- 2.32 Robbert en Willem Wijne

Hoofdstuk 3 De herkomst, betekenis en relaties van de Nederlandse *fluytenbouwers*

- 3.1 Inleiding
- 3.2 De herkomst van de bouwers
- 3.3 Een tijdsindeling van de werkperiodes van de bouwers
- 3.4 De houtblaasinstrumentenbouw in andere Europese centra
 - 3.4.1 *Inleiding*
 - 3.4.2 *Parijs*
 - 3.4.3 *Neurenberg*
 - 3.4.4 *Londen*
 - 3.4.5 *Brussel*
 - 3.4.6 *Enkele slotopmerkingen met betrekking tot de houtblaasinstrumentenbouw in andere Europese centra*
- 3.5 Leerlingencontracten en familierelaties bij de Nederlandse bouwers
 - 3.5.1 *De leerlingencontracten*
 - 3.5.2 *De bouwersfamilies en familierelaties*
- 3.6 Andere activiteiten van de Nederlandse bouwers
- 3.7 Rijkdom van de bouwers
- 3.8 Over de relaties met bouwers van andersoortige muziekinstrumenten
 - 3.8.1 *Inleiding*
 - 3.8.2 *De vioolbouwers*
 - 3.8.3 *De koperblaasinstrumentenbouwers*
 - 3.8.4 *De orgelbouwers*
- 3.9 Slotbeschouwing: over spelers en bouwers van houtblaasinstrumenten in het Nederlandse muziekleven van de 17e en 18e eeuw

Hoofdstuk 4 De instrumentenlijsten

- 4.1 Inleiding
- 4.2 De redactie van de instrumentenlijsten
- 4.3 De instrumentenlijst van vroeg-barokke blokfluiten
- 4.4 In barokstijl gebouwde houtblaasinstrumenten, zonder of met onbekende stempels
- 4.5 Abraham van Aardenberg
- 4.6 Jan (Barend) Beuker
- 4.7 Willem Beukers Senior en Junior
- 4.8 Thomas Boekhout
- 4.9 De instrumenten van Philip Borkens
- 4.10 De instrumenten van Wijbrand van Buren
- 4.11 De instrumenten van I. Deppe
- 4.12 De instrumenten van F. Eerens
- 4.13 De instrumenten van D. van Gulik
- 4.14 De instrumenten van Richard Haka
- 4.15 De instrumenten van Klaas van Hallum
- 4.16 De instrumenten van de familie Van Heerde
- 4.17 De instrumenten van Bernard Hemsing
- 4.18 De instrumenten van Jan en Fredrik de Jager

- 4.19 De instrumenten van Johannes van de Knikker
- 4.20 De instrumenten van Michiel Parent
- 4.21 De instrumenten van Hendrik en Fredrik Richters en van de ongestempelde hobo's in Richters-stijl
- 4.22 De instrumenten van Coenraad Rijkkel
- 4.23 De instrumenten van H. Rijkstijn
- 4.24 De instrumenten van I. Roosen
- 4.25 De instrumenten van Jan Steenbergen
- 4.26 De instrumenten van Engelbert Terton
- 4.27 De instrumenten van Weijdemuller
- 4.28 De instrumenten van Robbert en Willem Wijne

Hoofdstuk 5 Productie en verspreiding van de Nederlandse houtblaasinstrumenten

- 5.1 Inleiding
- 5.2 Productie of handelswaar
- 5.3 De rekeningen van Haka en Hemsing
- 5.4 Door Nederlandse bouwers gerepareerde instrumenten
- 5.5 De chronologische tabel van bouwers en instrumenten
 - 5.5.1 *Veelzijdigheid en specialisatie*
 - 5.5.2 *Representativiteit van de teruggevonden instrumenten*
- 5.6 De huidige verspreiding van de Nederlandse houtblaasinstrumenten
- 5.7 De grote verzamelaars en de vindplaatsen van hun instrumenten
- 5.8 Instrumenten die zijn gevonden bij opgravingen
- 5.9 Oude inventarissen en berichten uit het buitenland
- 5.10 Meldingen van houtblaasinstrumenten in historische Nederlandse collecties
- 5.11 Slotbeschouwingen: het gebruik van de instrumenten

Hoofdstuk 6 Stempels en inscripties

- 6.1 Inleiding
- 6.2. De stempels van de bouwers
 - 6.2.1 *Abraham van Aardenberg*
 - 6.2.2 *Jan Barend Beuker*
 - 6.2.3 *Willem Beukers-Senior & Junior*
 - 6.2.4 *Thomas Boekhout*
 - 6.2.5 *Philip Borkens*
 - 6.2.6 *Wijbrand van Buren*
 - 6.2.7 *I. Deppe*
 - 6.2.8 *F. Eerens*
 - 6.2.9 *D. van Gulik*
 - 6.2.10 *Richard Haka*
 - 6.2.11 *Klaas van Hallum*
 - 6.2.12 *De familie Van Heerde en 'I.V.H'*
 - 6.2.13 *Bernard Hemsing*
 - 6.2.14 *Jan en Fredrik de Jager*
 - 6.2.15 *Johannes van de Knikker*
 - 6.2.16 *Michiel Parent*
 - 6.2.17 *Hendrik en Fredrik Richters*
 - 6.2.18 *Coenraad Rijkkel*
 - 6.2.19 *H. Rijkstijn*
 - 6.2.20 *I. Roosen*
 - 6.2.21 *Jan Steenbergen*
 - 6.2.22 *Engelbert Terton*
 - 6.2.23 *Robert en Willem Wijne*
- 6.3 De naamstempels van de fluitenbouwers: een analyse
 - 6.3.1 *Wimpelbandstempels*
 - 6.3.2 *Stempels zonder wimpelband*
 - 6.3.3 *Variatie in lettergrootte, leestekens, kromming en scherpte van de naamstempels*
- 6.4 Plaatsnaamstempels

- 6.5 Merktekens
- 6.6 Serienummers, jaartallen, namen van eigenaars, museumcodes en overige tekens
 - 6.6.1 *Serienummers en museumcodes*
 - 6.6.2 *Jaartallen*
 - 6.6.3 *Initialen, monogrammen en namen*
 - 6.6.4 *Huismerken*
 - 6.6.5 *Zilvermerken*
- 6.7 Stempelposities
- 6.8 Onleesbare stempels en ongestempelde instrumenten
- 6.9 De stempels: variaties en relaties; een conclusie

Hoofdstuk 7 Blokfluiten

- 7.1 Inleiding
 - 7.1.1 *Blokfluiten in Nederland van de Middeleeuwen tot de barok*
 - 7.1.2 *Naamgeving van de blokfluiten*
 - 7.1.2 *Indeling van hoofdstuk 7*
- 7.2 Vroeg-barokke blokfluiten
 - 7.2.1 *De bewaard gebleven instrumenten*
 - 7.2.2 *Materialen, conserveringstoestand en speelbaarheid*
 - 7.2.3 *De uitwendige vormgeving*
 - 7.2.4 *Kernspleten, blokken en labia*
 - 7.2.5 *Boringen en vingergaten*
 - 7.2.6 *Stemming en speeltechnische eigenschappen*
 - 7.2.7 *De 'Van Eyck-blokfluit'*
 - 7.2.8 *De vroeg-barokke blokfluiten: een terugblik*
- 7.3 De barok-blokfluiten
 - 7.3.1 *De bewaard gebleven instrumenten en hun liggingen*
 - 7.3.2 *Blokfluitenparen en blokfluitenensembles*
- 7.4 Materiaalgebruik, beschadigingen, aanpassingen en reparaties
 - 7.4.1 *Hout en ivoor*
 - 7.4.2 *Houtverwerking en houtafwerking*
 - 7.4.3 *Beschadigingen, aanpassingen en reparaties*
- 7.5 Typering van het draaiwerk en de overige uitwendige vormgeving van de blokfluiten
 - 7.5.1 *Inleiding*
 - 7.5.2 *Golvende en geledede welvingen*
- 7.6 Kernspleten, blokken, stephoogtes, vensters en labia van de blokfluiten
 - 7.6.1 *Inleiding*
 - 7.6.2 *De vormgeving van de kernspleten*
 - 7.6.3 *Kaarsvlammen en de dikte van de labiumranden*
 - 7.6.4 *Blokken: originaliteit en materiaalgebruik; de vormgeving van de blokbanen*
 - 7.6.5 *De consequenties van de vormgeving van de kernspleten en blokken*
 - 7.6.6 *De step*
 - 7.6.7 *Vensters en labia*
 - a- *proportionering van de opsnedebreedte en -lengte*
 - b- *de relatie tussen de lengte van de opsnede en de klinkende lengte van de blokfluit*
 - c- *de vormgeving van de labia*
- 7.7 Boringsprofielen van de blokfluiten
 - 7.7.1 *Inleiding*
 - 7.7.2 *Variatie in de boringsprofielen*
 - a- *consequenties van conisch-versmallende boringen*
 - b- *kopboringen*
 - c- *boringen van de middendelen*
 - d- *voetboringen*
 - e- *verspringingen in de boringen*
 - 7.7.3 *Mensurering van blokfluitboringen*
- 7.8 Bepeling van de blokfluiten
 - 7.8.1 *Inleiding*

- 7.8.2 *Toonomvang*
- 7.8.3 *Stemmingen*
- 7.8.4 *Stemmingstemperaturen*
- 7.8.5 *Vingergrepen en zuiverheid*
 - a- *vingergreepsystemen*
 - b- *de tonen bes¹ en bes² (op de altblokfluiten) en de f² en f³ (op de sopranen)*
 - c- *de tonen b¹ en b² (op de altblokfluiten) en de fis² en fis³ (op de sopranen)*
 - d- *de stemmingsperikelen van de blokfluiten van Van Aardenberg*
 - e- *het derde register: de kwestie van langvoetige en kortvoetige blokfluiten*
- 7.8.6 *Onderzoek naar klank, ruis en bijgeluiden*
 - a- *inleiding*
 - b- *twee blokfluiten en de meningen van drie spelers*
 - c- *electronisch klankonderzoek*
 - d- *conclusies*
- 7.9 *Sopraninoblokfluiten*
- 7.10 *Sopraanblokfluiten, sixth flutes en third flutes*
 - 7.10.1 *Inleiding*
 - 7.10.2 *Sixth flutes*
 - 7.10.3 *Sopraanblokfluiten*
 - 7.10.4 *De third flute van Robbert Wijne*
- 7.11 *De Nederlandse altblokfluiten*
 - 7.11.1 *Aantallen en modellen*
 - 7.11.2 *Lengtes en stemmingen*
 - 7.11.3 *De bespeling van de altblokfluiten*
- 7.12 *Tenorblokfluiten en voice flutes*
- 7.13 *Basblokfluiten*
 - 7.13.1 *Variatie in uitwendige vormgeving en constructie van de basblokfluiten*
 - 7.13.2 *Inwendige vormgeving en bespeling van de basblokfluiten*
- 7.14 *Wandelstokblokfluiten*
- 7.15 *Dubbelblokfluiten*
- 7.16 *Franse flageoletten*
- 7.17 *De Nederlandse barok-blokfluiten: een samenhangend overzicht van de bewaard gebleven instrumenten van de verschillende bouwers*
 - 7.17.1 *Abraham van Aardenberg*
 - 7.17.2 *Willem Beukers*
 - 7.17.3 *Thomas Boekhout*
 - 7.17.4 *Philip Borkens*
 - 7.17.5 *F. Eerens*
 - 7.17.6 *Richard Haka*
 - 7.17.7 *Van Heerde*
 - 7.17.8 *De Jager*
 - 7.17.9 *Michiel Parent*
 - 7.17.10 *I. Roosen*
 - 7.17.11 *Coenraad Rijkel*
 - 7.17.12 *Jan Steenberg*
 - 7.17.13 *Engelbert Terton*
 - 7.17.14 *Robbert Wijne*
- 7.18 *De Nederlandse barok-blokfluiten: een slotbeschouwing*
 - 7.18.1 *De introductie en ontwikkeling van de barok-blokfluit in Nederland*
 - 7.18.2 *Over veelzijdigheid en verwantschappen*
 - 7.18.3 *Heeft er een typisch Nederlandse blokfluit bestaan?*
 - 7.18.4 *Resumé van conclusies met betrekking tot de Nederlandse blokfluiten*

Hoofdstuk 8 De Nederlandse dwarsfluiten

- 8.1 *Over renaissance- en barok-traverso's*
- 8.2 *Productie, materiaalgebruik en conserveringstoestand van de barok-traverso's*
 - 8.2.1 *Productie en typering*
 - 8.2.2 *Materiaalgebruik*

- 8.2.3 *Houtverwerking*
- 8.2.4 *Beschadigingen, reparaties en aanpassingen*
- 8.3 Driedelige en vierdelige traverso's en traverso-wisselstukken
 - 8.3.1 *Over driedelige en vroege vierdelige traverso's*
 - 8.3.2 *Nederlandse traverso's met wisselstukken*
- 8.4 Ontwerp en uitwendige vormgeving van de traverso's
 - 8.4.1 *Inleiding*
 - 8.4.2 *Opschuif- en insteekdoppen en registervoetjes*
 - 8.4.3 *Klepvormen en klepconstructies*
 - 8.4.4 *Het draaiwerk van de traverso's*
- 8.5 De mond- en toongaten van de traverso's
 - 8.5.1 *De vormgeving en afwerking van de mondgaten*
 - 8.5.2 *Ondersnijdingen, wanddiktes en posities van de mondgaten*
 - 8.5.3 *De toongaten van de traverso's en hun ondersnijdingen*
- 8.6 De boringen en constructie van de delen van de traverso's
 - 8.6.1 *Profielen en afmetingen van de boringen van de koppen en middendelen*
 - 8.6.2 *Profilering van de boringen van de voetjes*
- 8.7 Traverso's in andere dan de d'-stemming
 - 8.7.1 *De piccolo-traverso van Robert Wijne*
 - 8.7.2 *De kwart- of kwintfluit van Van Aardenberg*
 - 8.7.3 *De flûtes d'amour van Haka, Van Heerde en Hemsing*
 - 8.7.4 *De bas-traverso's van Jan Barend Beuker*
- 8.8 De bespeling van de traverso's
 - 8.8.1 *Inleiding*
 - 8.8.2 *Relatie tussen lengte en stemming van de traverso's*
 - 8.8.3 *Beoordeling van de bespeelbaarheid en de klank*
 - 8.8.4 *De beoordeling van de zuiverheid van traverso's: een korte excursie*
 - 8.8.5 *De zuiverheid van de onderzochte instrumenten*
- 8.9 De Nederlandse traverso's: een samenvattend overzicht van de eigenschappen van de bewaard gebleven instrumenten van de verschillende bouwers
 - 8.9.1 *Abraham van Aardenberg*
 - 8.9.2 *Jan Barend Beuker*
 - 8.9.3 *Willem Beukers*
 - 8.9.4 *Phillip Borkens*
 - 8.9.5 *I. Deppe*
 - 8.9.6 *F. Eerens*
 - 8.9.7 *D. van Gulik*
 - 8.9.8 *Richard Haka*
 - 8.9.9 *Klaas van Hallum*
 - 8.9.10 *Van Heerde*
 - 8.9.11 *Bernard Hemsing*
 - 8.9.12 *Engelbert Terton*
 - 8.9.13 *Robert Wijne*
 - 8.9.14 *Willem Wijne*
- 8.10 De Nederlandse traverso's: een slotbeschouwing
 - 8.10.1 *De ontwikkeling van de Nederlandse traverso*
 - 8.10.2 *De verwantschap tussen Nederlandse en Franse traverso's*
 - 8.10.3 *Typering en chronologie van de Nederlandse traverso's: een resumé van de conclusies*

Hoofdstuk 9 Hobo's en schalmeien

- 9.1 Inleiding
 - 9.1.1 *Over schalmeien, pommers en hobo's*
 - 9.1.2 *Over de eerste barok-hobo's in Nederland en hun naamgeving*
 - 9.1.3 *Indeling van hoofdstuk 9*
- 9.2 De Nederlandse hobo's: datering en productie
 - 9.2.1 *Over de bewaard gebleven instrumenten en hun liggingen*
 - 9.2.2 *Instrumentenparen*
 - 9.2.3 *Het hout van de hobo's*

- 9.2.4 *Ivoren en metalen ringen op de hobo's*
- 9.3 Beschadigingen, missende delen, reparaties en aanpassingen
 - 9.3.1 *Inleiding*
 - 9.3.2 *Missende delen, vervangingen en aanpassingen*
 - 9.3.3 *Scheuren en overige beschadigingen*
- 9.4 Uitwendige vormkenmerken van de hobo's
 - 9.4.1 *Inleiding*
 - 9.4.2 *Indeling en uitvoering van het draaiwerk: gladde en geprofileerde welvingen*
 - 9.4.3 *De hobo's in Haka/Rijkstijl: het tussenklepringetje*
 - 9.4.4 *De hobo's in Boekhout/Borkens-stijl: de bekera's met de gladde bovenrand*
 - 9.4.5 *De uitgedraaide kelkkommen en de vormgeving van de vazen*
 - 9.4.6 *De differentiatie en kwaliteit van het draaiwerk van de Nederlandse hobo's*
 - 9.4.7 *Kleppen*
 - a- *de constructie en vormgeving van de kleppen; de bouwers van de kleppen*
 - b- *de traditionele kleppen in 'Haka-stijl'*
 - c- *de aan het traditionele type verwante klepvormen*
 - d- *afwijkende klepvormen en -constructies*
 - e- *klepgleuven en klepasjes*
 - 9.4.8 *Datering van de verschillende uitwendige vormkenmerken*
- 9.5 Het onderzoek naar de inwendige vormgeving van de hobo's
 - 9.5.1 *Inleiding*
 - 9.5.2 *Over de relatie tussen lengtes, boringen en toonhoogtes*
 - 9.5.3 *De doorsteken, stiftboringen en de boringen van de stiften*
 - 9.5.4 *Over de boringsprofielen van de verschillende hobodelen*
 - a- *de algemene vormgeving van de hoboboring*
 - b- *de boringen van de boven- en middendelen*
 - c- *de boringen van de hobobekera's*
 - d- *over de relatie tussen de lengte- en boringsmaten van de hobodelen*
 - 9.5.5 *Vinger- en klepgaten*
- 9.6 Het onderzoek naar de speeltechnische eigenschappen van de hobo's en schalmeien
 - 9.6.1 *Inleiding*
 - 9.6.2 *Over vergelijkende bespelingen*
 - 9.6.3 *Over de belangrijkste aandachtspunten bij de bespelingen*
- 9.7 De korte hobo's van Haka en Rijkstijl; de hobo/schalmei van Haka
 - 9.7.1 *De korte hobo's van Haka en Rijkstijl*
 - 9.7.2 *De hobo/schalmei van Haka*
- 9.8 De hobo's van Richters en Rijkstijl
 - 9.8.1 *Inleiding: Richters, Adkins en Young*
 - 9.8.2 *Het ivoorsierdraaiwerk van de Richters-hobo's*
 - 9.8.3 *Het zilverwerk op de hobo's van Richters en Rijkstijl: een indeling*
 - a- *inleiding*
 - b- *het zilverwerk op de hobo's nr. H8, S1, S3 en H23*
 - c- *het zilverwerk op de hobo's nr. S4, F1, S5 en Rijkstijl-nr. 1*
 - 9.8.4 *De zilveren kleppen met gegraveerde voorstellingen*
 - a- *rebussen, dansers, musici en floristische motieven*
 - b- *de kwaliteit van het graveerwerk op de kleppen; de niet-gegraveerde kleppen*
 - 9.8.5 *De lengtes, boringen en vingergaten van de hobo's van Richters en Rijkstijl*
 - a- *de lengteindeling van de hobodelen en de spreiding van de vingergaten*
 - b- *de boringen: een inleiding*
 - c- *de boringen van de bovendelen*
 - d- *de boringen van de middendelen*
 - e- *de boringen van de bekera's*
 - 9.8.6 *De vingergaten op de hobo's van Richters en Rijkstijl*
 - 9.8.7 *Het onderzoek van Adkins naar de boringen van de Richters-hobo's*
 - 9.8.8 *De bespeling van de hobo's van Richters*
 - 9.8.9 *De hobo's van Richters en Rijkstijl: een slotbeschouwing*
- 9.9 Tenorhobo's en oboes d'amore
 - a- *over de naamgeving en historische meldingen van langere hobo's in Nederland*
 - b- *de tenorhobo's van Haka, Hendrik Richters en Robbert Wijne*

- 9.10 De Duitse schalmeien van Richard Haka
 - 9.10.1 *Inleiding: naamgeving en de bewaard gebleven instrumenten*
 - 9.10.2 *Bouwwijze en uitwendige vormgeving*
 - 9.10.3 *Pirouettes en de functie van de de bekersleutels*
 - 9.10.4 *De afmetingen, boringen en vingergatposities*
 - 9.10.5 *De bespeling van de Duitse schalmeien*
 - 9.10.6 *Het gebruik van de Duitse schalmeien; conclusie*
- 9.11 De Nederlandse hobo's: een samenvattend overzicht van de eigenschappen van de bewaard gebleven instrumenten van de verschillende bouwers
 - 9.11.1 *Abraham van Aardenberg*
 - 9.11.2 *Jan Barend Beuker*
 - 9.11.3 *Willem Beukers Senior + Junior*
 - 9.11.4 *Thomas Boekhout*
 - 9.11.5 *Philip Borkens*
 - 9.11.6 *Wybrand van Buren*
 - 9.11.7 *Richard Haka*
 - 9.11.8 *Van Heerde*
 - 9.11.9 *Fredrik de Jager*
 - 9.11.10 *Johannes van de Knikker*
 - 9.11.11 *Hendrik Richters, Fredrik Richters en Rijkstijn*
 - 9.11.12 *Coenraad Rijkel*
 - 9.11.13 *Jan Steenbergen*
 - 9.11.14 *Engelbert Terton*
 - 9.11.15 *Robbert Wijne*
- 9.12 De Nederlandse hobo's, een slotbeschouwing
 - 9.12.1 *De ontwikkeling van de barok-hobo in Nederland*
 - 9.12.2 *De beoordeling van de vormkenmerken van de Nederlandse hobo's*
 - 9.12.3 *De speeltechnische eigenschappen van de hobo's*
 - 9.12.4 *Verschillen en verwantschappen van de belangrijkste hobo's van Van Aardenberg tot Robert Wijne*
 - 9.12.5 *Resumé van conclusies met betrekking tot de Nederlandse hobo's*

Hoofdstuk 10 Fagotten en worstfagotten

- 10.1 *Inleiding*
- 10.2 *De fagotten*
 - 10.2.1 *De fagot van Haka*
 - 10.2.2 *De fagot van Willem Wijne*
 - 10.2.3 *De fagot van Van de Knikker*
- 10.3 *De worstfagotten*
 - 10.3.1 *De constructie van de worstfagot*
 - 10.3.2 *De worstfagot van Willem Wijne*
 - 10.3.3 *De worstfagot met de inscriptie 'PYP 4 MAAL'*
- 10.4 *De fagotten en worstfagotten: een slotbeschouwing*
 - 10.4.1 *De ontwikkeling van de fagot in Nederland*
 - 10.4.2 *Resumé van conclusies met betrekking tot de Nederlandse fagotten en worstfagotten*

Hoofdstuk 11 Chalumeaux en klarinetten

- 11.1 *Inleiding*
- 11.2 *De klarinetten van Boekhout en Borkens*
 - 11.2.1 *Boekhout*
 - 11.2.2 *Borkens*
- 11.3 *De klarinetten: een conclusie*

Samenvatting en conclusie

- *Over de opzet, het bereik en de methodiek van de studie*
- *De belangrijkste resultaten van het onderzoek naar de biografische gegevens, instrumentenlijsten, stempels en inscripties*
- *De belangrijkste resultaten van het technische onderzoek aan de instrumenten*
- *Samenvatting van het werk en het belang van de verschillende fluytenmakers*
- *Conclusie*

Summary

- Lijst I Geraadpleegde en geciteerde literatuur
 Lijst II Collecties met Nederlandse houtblaasinstrumenten
 Lijst III Verklaring van termen
 Lijst IV Overzicht van afbeeldingen en tabellen
-

Bijlage A Historische naamgeving van de instrumenten

- A.1 Inleiding
 A.1.1 *Rangorde der bronnen*
 A.1.2 *Beperkingen bij het onderzoek naar de historische naamgeving*
 A.1.3 *Toevoegingen*
 A.2 De blokfluiten
 A.2.1 *De betekenis van de termen 'piep' en 'fluit'*
 A.2.2 *Blokfluiten en bekfluiten*
 A.2.3 *De handfluit*
 A.2.4 *De fluit does en de gemeene fluit*
 A.2.5 *Van octaaffluit tot basfluit*
 A.2.6 *Fluyt rottingen en fluyt konst-stokken*
 A.2.7 *De flageoletten*
 A.3 De dwarsfluiten
 A.3.1 *Dwarsfluit en fluit travers*
 A.3.2 *Van piepen, dwerspijpen en pypers fluyten*
 A.3.3 *Octaaffluiten en andere dwarsfluitformaten*
 A.3.4 *Wisselstukken van traverso's*
 A.3.5 *De fluiten van Verschuere Reynvaan*
 A.4 De dubbelrietinstrumenten
 A.A.1 *Hobo en hautbois*
 A.A.2 *De schalmeien*
 A.A.3 *De dulciaan, fagot en basson*
 A.5 De enkelrietinstrumenten
 A.5.1 *De klarinet*
 A.5.2 *De chalumeau*

Bijlage B Vroege houtblaasinstrumenten

- B.1 Over de opzet van deze bijlage
 B.2 Vondsten uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen
 B.2.1 *Tibiae pares en hoornpijpen*
 B.2.2 *Benen blokfluitjes en vogellokfluitjes*
 B.2.3 *Rammelaar- of rinkelbelfluitjes*
 B.2.4 *Korte houten blokfluitjes met een beperkt aantal vingergaten*
 B.2.5 *Korte en lange eenhands(blok)fluiten*
 B.3 Vroege blokfluiten met 1 + 7 vingergaten
 B.3.1 *Inleiding*
 B.3.2 *De Dordrecht-blokfluit*
 B.3.3 *Vergelijking van de Dordrecht-fluit met veertiende-eeuwse blokfluiten uit Würzburg en Göttingen*

- B.3.4 *De 'Ganassi-blokfluit' uit Amsterdam*
- B.4 Vroege traverso's
 - B.4.1 *De Nova Zembla-traverso*
 - B.4.2 *Het pijpersfluitje uit Rotterdam*
 - B.4.3 *De ééndelige traverso in de literatuur en op afbeeldingen*
- B.5 De pommers van Jan van Pelcken

- Bijlage C: Overzicht van het iconografisch onderzoek naar Nederlandse houtblaasinstrumenten.
- Bijlage D: Uitgebreide beschrijvingen en meetgegevens van de instrumenten

B- Table of contents, with links to files with text in English language

- *Preface*
- *General introduction*
- *Chapter 1: Sources and methodology*
- *Chapter 2: Biographies of the woodwind makers*
- *Chapter 3: Origin, importance and relations and the Dutch woodwind makers*
- *Chapter 4: The instrument lists: records of surviving and lost instruments; historical reports of instruments*
- *Chapter 5: Production and distribution of Dutch woodwind instruments*
- *Chapter 6: Makers' marks and inscriptions*
- *Chapter 7: Recorders*
- *Chapter 8: Traversos*
- *Chapter 9: Oboes and Duitse schalmeien*
- *Chapter 10: Bassoons and racketts*
- *Chapter 11: Clarinets*
- *Summary (in Dutch language) and conclusion*
- *Summary (in English)*

- *Bibliography (Lijst I)*
- *Register of musical instrument collections (Lijst II)*
- *Register of technical terms (Lijst III)*
- *Register of tables and graphics (Lijst IV)*
- *List of instruments (in English)*

- *Appendix A: Historical Dutch nomenclature of woodwind instruments*
- *Appendix B: Early Dutch woodwind instruments*
- *Appendix C: About iconographical research into Dutch woodwind instruments*
- *Appendix D: Descriptions and measurements of the instruments (with summaries in English)*